

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 2Svk/37/2022
Identifikačné číslo spisu: 1019200034
Dátum vydania rozhodnutia: 28. apríla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Trenčan
Funkcia: predseda senátu, sudca spravodajca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1019200034.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Mariána Trenčana a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v právnej veci žalobcu (v kasačnom konaní sťažovateľ): U. P. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/-XX, M., právne zastúpený: Mgr. Klaudia Szekeres, advokátka, so sídlom Široká 569, 925 82 Tešedíkovo, proti žalovaným: 1/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy, odbor štátneho občianstva, Drieňová 22, 826 86 Bratislava 29, 2/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Račianska 45, 812 72 Bratislava, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sa/3/2019-71 z 30. marca 2022, ECLI:SK:KSBA:2022:1019200034.1, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sa/3/2019-71 z 30. marca 2022, ECLI:SK:KSBA:2022:1019200034.1 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

I. Konanie pred správnym súdom a postup žalovaných v danej veci

1. Sťažovateľ sa správnou žalobou proti inému zásahu orgánu doručenu Krajskému súdu v Bratislave (ďalej aj „správny súd“ alebo „krajský súd“) dňa 11.01.2019 a doplnenou podaním doručeným správnemu súdu dňa 04.03.2019 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by správny súd určil, že zásah žalovaných 1/ a 2/, ktorí bez jeho vedomia zaznamenali stratu sťažovateľovho slovenského štátneho občianstva ku dňu 08.04.2018, bol nezákonný. Pre prípad, že by krajský súd vyhovel jeho návrhu a konanie podľa ustanovenia § 100 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) v závislosti od výsledku konania na Ústavnom súde SR prerušil, žiadal, aby žalovanému 1/ bola uložená povinnosť obnoviť stav pred zásahom.

2. Správnu žalobu odôvodnil tým, že dňa 10.11.2018 sa dostavil do volebnej miestnosti č. 14 v Komárne, aby odovzdal svoj hlas vo voľbách do orgánov samosprávy obcí. Nakoľko vo voličskom zozname nebol zapísaný, predseda volebnej okrskovej komisie po telefonickej konzultácii s Mestským úradom v Komárne, cudzineckou políciou a okresnou volebnou komisiou zistil, že sťažovateľ má ku

dňa 08.04.2018 vo všetkých registroch zaznamenanú stratu slovenského štátneho občianstva a v dôsledku toho zrušený trvalý pobyt a je evidovaný ako cudzinec bez pobytu na území Slovenskej republiky. Na Mestskom úrade v Komárne sa mal dozvedieť, že jeho trvalý pobyt bol v zmysle prípisu Okresného úradu v Nitre zrušený.

3. Na základe uvedeného požiadal sťažovateľ dňa 12.12.2018 Okresný úrad v Nitre, odbor všeobecnej vnútornej správy, oddelenie správne, štátneho občianstva a matrik elektronickou žiadosťou o vysvetlenie. Ten mu dňa 18.12.2018 oznámil, že požadovanými údajmi nedisponuje a jeho žiadosť postúpil listom na vybavenie žalovanému 1/, ktorý mu následne poskytol krátku informáciu, že strata jeho občianstva bola vyznačená na základe oznámenia žalovaného 2/, pričom toto oznámenie je utajovanou skutočnosťou a preto jeho obsah nie je možné zverejniť. Napriek výslovnej žiadosti o odôvodnenie dátumu, ku ktorému bola strata jeho slovenského občianstva zaevidovaná, sťažovateľ neobdržal vysvetlenie ani k tomuto údaju. Žalovaný 1/ však k svojmu listu priložil dve písomné výzvy zo dňa 14.06.2018 a 11.07.2018, ktorými sťažovateľa žiadali o doloženie dokladu o nadobudnutí štátneho občianstva Maďarska pod hrozbou, že v opačnom prípade „bude postupovať podľa informácií, ktoré má k dispozícii.“

4. V prvej výzve žalovaný 1/ obsah výzvy žiadnym spôsobom neodôvodnil a na základe výhrad sťažovateľa v druhej výzve už poukázal na dikciu ustanovení § 9 ods. 16 a 19 zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky (ďalej aj „zákon o štátnom občianstve“) upravujúcich stratu štátneho občianstva ex lege v dôsledku nadobudnutia cudzieho štátneho občianstva. Svoju výzvu na predloženie dokladu o nadobudnutí štátneho občianstva Maďarska odôvodnil ustanovením § 14 ods. 1 onoho zákona, podľa ktorého „na žiadosť ministerstva alebo obvodného úradu v sídle kraja, sú orgány verejnej moci, ako aj právnické osoby a fyzické osoby povinné v určenej lehote poskytnúť informácie a oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre rozhodovanie podľa tohto zákona, a to v listinnej podobe alebo elektronickej podobe.“ Sťažovateľ odmietol reagovať na uvedené výzvy odkazujúc na skutočnosť, že v prípadoch podľa ustanovení § 9 ods. 16 a 19 zákona o štátnom občianstve dochádza k strate občianstva bez potreby rozhodovania o uvedenom zo strany orgánu verejnej správy, pričom tento ani žiaden iný právny predpis neukladajú povinnosť predloženia listín či dôkazov potvrdzujúcich danú skutočnosť, ako je tomu v prípadoch straty občianstva podľa ustanovenia § 9 ods. 1 písm. a) zákona o štátnom občianstve.

5. Sťažovateľ v podanej správnej žalobe zdôraznil, že od narodenia žije na území Slovenskej republiky, pričom s touto krajinou má vytvorené úzke rodinné a citové väzby. Na druhej strane je pre neho rovnako dôležitá aj jeho maďarská identita, nakoľko maďarčina je jeho materinským jazykom a celá jeho rodina sa otvorene hlási k maďarskej národnosti. Uviedol, že keď Maďarsko od roku 2011 umožnilo Maďarom žijúcim na území iných štátov získanie maďarského štátneho občianstva bez toho, aby mali pobyt v Maďarsku, využil túto príležitosť, avšak od počiatku nemal v úmysle zbaviť sa slovenského štátneho občianstva. Ustanovenia zákona o štátnom občianstve, ktorými bola zavedená automatická strata slovenského štátneho občianstva v dôsledku nadobudnutia cudzieho štátneho občianstva na základe výslovného prejavu vôle, považuje za protiústavné, a preto ani nesplnil svoju oznamovaciu povinnosť v zmysle ustanovenia § 9 ods. 19 zákona o štátnom občianstve, čím by sa dobrovoľne zriekol akejkoľvek možnosti na súdnu ochranu v danej veci.

6. Zároveň namietal, že právo voliť do orgánov samosprávy obce má obyvateľ obce, ktorý má trvalý pobyt v obci, preto pokiaľ by mu vyznačenie straty jeho slovenského občianstva bolo akýmkoľvek spôsobom oznámené, mohol požiadať o registráciu pobytu a voliť ako občan EÚ. V takomto prípade by uvedený postup nemal za následok jeho vylúčenie z výkonu aktívneho volebného práva vo vzťahu k voľbe samosprávnych orgánov obce, v ktorej reálne žije. Uviedol, že z politického kontextu novelizácie zákona o štátnom občianstve je zjavné, že sa ňou sledovalo najmä zabránenie dvojitého občianstva občanov SR maďarskej národnosti, ktorým maďarský zákon o štátnom občianstve umožnil získať maďarské občianstvo bez pobytu v Maďarsku. K naplneniu uvedeného cieľa zákonodarca nebolo podľa názoru sťažovateľa potrebné, aby osoby strácajúce slovenské občianstvo prišli aj o svoj trvalý pobyt na Slovensku, a tým v niektorých prípadoch aj o zdravotné či sociálne zabezpečenie, resp. ako v jeho prípade o volebné právo. Za zásadnú pre posúdenie danej veci označil otázku súladu ustanovení § 9 ods. 1 písm. b) a ods. 16 zákona o štátnom občianstve s čl. 5 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 Ústavy SR. Formuloval názor, že ak sú uvedené ustanovenia zákona o štátnom občianstve protiústavnými, tak slovenské občianstvo v princípe nikdy nestratil a jeho osobné doklady sú naďalej platné a v tom prípade by bolo možné navrátenie do pôvodného stavu.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby správny súd podľa ustanovenia § 100 ods. 1 písm. b) SSP konanie o správnej žalobe prerušil, a to za účelom podania návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov Ústavnému súdu SR.

7. Za nezákonné označil sťažovateľ v správnej žalobe i konanie žalovaného 1/, ktorý mu s odôvodnením, že ide o utajovanú skutočnosť, odmietol oznámiť, na základe akých údajov či dôkazov došlo k vyznačeniu straty jeho slovenského občianstva, ktorú zákon o štátnom občianstve predpokladá iba na základe splnenia oznamovacej povinnosti dotknutej osoby podľa § 9 ods. 19 onoho zákona. Mal za to, že pokiaľ boli údaje a dôkazy o strate jeho slovenského občianstva získané zákonným spôsobom, žalovaný 1/ bol povinný ich sprístupniť. Z uvedeného dôvodu smeroval správnu žalobu aj voči žalovanému 2/ ako ďalšiemu organizačnému útvaru Ministerstva vnútra SR a žiadal správny súd o preskúmanie zákonnosti spôsobu získania údajov, na základe ktorých bola vyznačená strata jeho občianstva. Uvedeným postupom žalovaných došlo podľa sťažovateľa k zásahu do jeho práv, najmä do práva na súkromie, práva na spravodlivý proces a práva na účasť na správe vecí verejných.

8. Žalovaný 1/ v písomnom vyjadrení k danej veci uviedol, že sťažovateľ bol opakovane vyzvaný na predloženie dokladu o nadobudnutí štátneho občianstva Maďarska a zároveň bol poučený, že ak uvedený doklad nepredloží, ministerstvo bude v jeho veci postupovať podľa informácií, ktoré má k dispozícii. Žalovaný 1/ vyznačil v systémoch sťažovateľovi stratu štátneho občianstva k dátumu 08.04.2018 podľa informácií, ktoré mal k dispozícii na základe oznámenia Prezídia Policajného zboru SR a ktoré spadajú pod režim utajovaných skutočností. Sťažovateľ sa podľa neho mylne domnieva, že vyznačenie straty slovenského štátneho občianstva bola zlomyseľná odvetá na jeho odmietavé odpovede na výzvy ministerstva. K návrhu na prerušenie konania žalovaný 1/ poznamenal, že rozhodnutie Ústavného súdu SR nemá spätnú účinnosť a strata štátneho občianstva Slovenskej republiky nastala ex lege, čo je nezvratný stav.

9. Krajský súd rozhodol uznesením o odmietnutí správnej žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP z dôvodu jej oneskoreného podania. Pri skúmaní naplnenia podmienok konania pred správnym súdom sa tento zaoberal v prvom rade včasnosťou podania správnej žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy, a to z pohľadu naplnenia zákonom stanovenej dvojmesačnej subjektívnej a dvojročnej objektívnej lehoty na jej podanie. V tejto súvislosti zdôraznil, že subjektívna lehota začína plynúť okamihom, kedy sa osoba dotknutá iným zásahom dozvedela o tomto zásahu, ako aj od vedomosti, kto tento iný zásah vykonal. Poukázal zároveň na prekluzívny charakter lehoty, a teda skutočnosť, že po jej uplynutí správnu žalobu už nemožno podať, ani zmeškanie lehoty na jej podanie odpustiť. Vo vzťahu k určeniu tohto okamihu v preskúmvanej veci skonštatoval, že subjektívna lehota na podanie žaloby začala sťažovateľovi plynúť dňa 10.11.2018, kedy sa o ním uvádzanom inom zásahu spochívajúcom v strate štátneho občianstva a v dôsledku toho zrušenia trvalého pobytu a jeho evidovania ako cudzinca na území SR dozvedel, a uplynula dňa 10.01.2019, v riadny pracovný deň. Objasnil, že nakoľko lehota na podanie žaloby je počítaná na mesiace, v zmysle ustanovenia § 69 ods. 4 SSP sa skončí uplynutím toho dňa, ktorý svojím pomenovaním alebo číselným označením zodpovedá dňu, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty. Sťažovateľ preukázateľne doručil správnu žalobu krajskému súdu až dňa 11.01.2019. S prihliadnutím na všetky uvedené okolnosti správny súd vyhodnotil ako nesporné, že žaloba proti inému zásahu orgánu verejnej správy bola sťažovateľom podaná oneskorene, po uplynutí lehoty na jej podanie.

II. Kasačná sťažnosť, vyjadrenia žalovaných

A)

10. Sťažovateľ podal prostredníctvom advokáta včas kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. j) SSP, ktorou navrhol zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie.

11. Kasačná sťažnosť sa opiera o tvrdenia, že právny záver krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a v jeho dôsledku došlo k nezákonnému odmietnutiu správnej žaloby.

12. Kasačný súd v stručnosti rekapituluje sťažnostné body:

- sťažovateľ zdôrazňuje, že zákonné podmienky začatia plynutia subjektívnej lehoty na podanie správnej žaloby proti inému orgánu verejnej správy musia byť naplnené kumulatívne, a teda lehota začína plynúť až v momente, keď je simultánne naplnená podmienka vedomosti osoby dotknutej zásahom o samotnom zásahu, ako aj podmienka vedomosti o subjekte, ktorý protizákonný zásah

vykonal. Bez znalosti pôvodcu zásahu nie je objektívne možné tento druh správnej žaloby ani podať, nakoľko chýba jej podstatná náležitosť podľa § 257 písm. b) SSP, ktorou je identifikácia žalovaného. Krajský súd úplne opomenul skúmať časový moment, od ktorého sťažovateľ disponuje informáciou o tom, kto namietaný zásah vykonal,

- dňa 10.11.2018 sa sťažovateľ dozvedel, že nie je zapísaný v zozname voličov v komunálnych voľbách z dôvodu jeho evidencie ako cudzinca bez pobytu v SR počnúc od 08.04.2018, a teda k uvedenému dátumu bola naplnená len jedna z podmienok plynutia subjektívnej lehoty na podanie žaloby, ktorou je vedomosť o namietanom zásahu,

- na účely identifikácie pôvodcu zásahu bola zaslaná žiadosť o informácie Okresnému úradu v Nitre, odbor všeobecnej vnútornej správy, pričom až do dňa doručenia odpovede na uvedenú žiadosť jeho právnej zástupkyňi 31.12.2018 nebol sťažovateľ oboznámený so skutočnosťou, kto je pasívne legitimovaným na podanie správnej žaloby podľa § 252 a nasl. SSP; s úplnou istotou došlo k identifikácii žalovaného až na základe korešpondencie medzi jeho právnou zástupkyňou a žalovaným v 1. rade v dňoch 15.1.-17.1.2019,

- postup smerujúci k objasneniu a identifikovaniu subjektu žalovaného bol správnemu súdu objasnený aj v doplnení správnej žaloby sťažovateľa zo dňa 28.02.2019, ktoré malo zároveň obsahovať dôkazy na preukázanie zachovania lehoty na podanie žaloby, konkrétne kópie korešpondencie z dní 15.1.-17.1.2019, ako aj fotokópiu obálky, v ktorej bol doručený list žalovaného v 1. rade zo dňa 20.12.2018,

- doplnením správnej žaloby zo dňa 28.2.2019 došlo k zmene petitu, z ktorého má podľa sťažovateľa vyplývať, že predmetom konania sú dva zásahy orgánu verejnej správy, jeden spočívajúci vo vyznačení straty štátneho občianstva SR Ministerstvom vnútra v systémoch ku dňu 08.04.2018 a ďalší v získavaní údajov žalovaným v 2. rade, na základe ktorých bola strata občianstva sťažovateľa zaevidovaná v príslušných systémoch,

- o zásahu žalovaného v 2. rade sa dozvedel iba z listu žalovaného v 1. rade doručeného jeho právnej zástupkyňi dňa 31.12.2018, a teda včasnosť podania žaloby vo vzťahu k tomuto zásahu ani nemôže byť spornou. Krajský súd sa však v napadnutom uznesení podmienkami zachovania subjektívnej lehoty vo vzťahu k namietanému druhému zásahu vôbec nezaoberal, vzhľadom na čo ho považuje za nezákonné z dôvodu absencie náležitého odôvodnenia.

B)

13. Žalovaný 1/ v stanovisku ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu. Navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

C)

14. Žalovaný 2/ vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľ podal správnu žalobu oneskorene. Aj v prípade, ak by sa tento o zásahu žalovaného 2/ dozvedel dňa 31.12.2018, k doplneniu správnej žaloby o namietaný druhý zásah došlo až podaním zo dňa 28.02.2019, ktoré bolo správnemu súdu doručené dňa 04.03.2019, t. j. po uplynutí zákonom určenej dvojmesačnej subjektívnej lehoty. Z uvedeného dôvodu navrhuje kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

III. Výber z relevantnej právnej úpravy

Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 písm. b) zákona o štátnom občianstve, štátne občianstvo Slovenskej republiky možno stratiť nadobudnutím cudzieho štátneho občianstva na základe výslovného prejavu vôle.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve, štátny občan Slovenskej republiky stráca štátne občianstvo Slovenskej republiky dňom, ktorým na základe výslovného prejavu vôle, ktorým je žiadosť, vyhlásenie alebo iný úkon smerujúci k nadobudnutiu cudzieho štátneho občianstva, dobrovoľne nadobudne cudzie štátne občianstvo.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 19 zákona o štátnom občianstve, ten, kto stratil štátne občianstvo podľa odseku 16, je povinný bezodkladne túto skutočnosť písomne oznámiť okresnému úradu v sídle kraja a predložiť k tomuto oznámeniu doklady v listinnej podobe preukazujúce nadobudnutie cudzieho štátneho občianstva.

Podľa § 3 ods. 1 písm. e) SSP iným zásahom orgánu verejnej správy sa rozumie faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté; iným zásahom je aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ak ním sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

Podľa § 252 ods. 1 SSP, žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 252 ods. 2 SSP, žalobca sa môže žalobou domáhať aj určenia nezákonnosti už skončeného iného zásahu orgánu verejnej správy, ak počas jeho trvania nebolo možné podať žalobu podľa odseku 1 a rozhodnutie správneho súdu je dôležité na náhradu škody alebo inú ochranu práv žalobcu.

Podľa § 256 SSP, žaloba musí byť podaná v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa osoba dotknutá iným zásahom orgánu verejnej správy o ňom dozvedela, najneskôr do dvoch rokov odo dňa vykonania iného zásahu orgánom verejnej správy.

Podľa § 69 ods. 4 SSP, lehota určená podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa skončí uplynutím toho dňa, ktorý svojím pomenovaním alebo číselným označením zodpovedá dňu, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty. Ak chýba tento deň v poslednom mesiaci lehoty, končí sa lehota uplynutím posledného dňa tohto mesiaca.

Podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP, správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene.

IV. Právne závery kasačného súdu

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný (ďalej „kasačný súd“) preskúmal napadnuté uznesenie v medziach sťažnostných bodov, ktorými bol viazaný (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2, § 453 ods. 2 SSP), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná a preto podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie.

16. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že správny súd sa zaoberal včasnosťou podania správnej žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy (ďalej aj ako „správna žaloba“), pričom dospel k záveru, že táto bola podaná oneskorene. Z procesného hľadiska bol kasačný súd v zásade postavený pred otázku, či krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď túto správnu žalobu ako oneskorene podanú odmietol.

17. Ťažiskom sťažnostných bodov je námietka nesprávneho právneho posúdenia včasnosti podania správnej žaloby zo strany krajského súdu a na to nadväzujúce objasnenie skutkových a časových okolností, z ktorých mal správny súd podľa sťažovateľa vychádzať pri vyhodnocovaní zachovania zákonom stanovenej subjektívnej lehoty na jej podanie.

18. Na rozdiel od rozhodnutia alebo opatrenia, ktoré sú verejnomocenskými prejavmi vôle orgánu verejnej správy vyjadrenými slovami alebo znakmi, má iný zásah orgánu verejnej správy čisto faktickú povahu, čiže neprebehlo pri ňom žiadne formalizované administratívne konanie a je výsledkom okamžitého uplatnenia oprávnenia orgánu verejnej správy na mieste samom. Pri inom zásahu sa vyžaduje priame dotknutie na právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb.

19. Včasnosť podania tohto typu správnej žaloby je podľa § 256 SSP kombináciou zachovania tak dvojmesačnej subjektívnej, ako aj dvojročnej objektívnej lehoty. Okamih začiatku plynutia subjektívnej lehoty je viazaný na moment, kedy sa osoba dotknutá iným zásahom verejnej správy o tomto dozvedela, pričom vymedzenie objektívnej lehoty je len najneskorším časovým úsekom, do ktorého vôbec možno podať žalobu podľa § 252 ods. 2 SSP. Nakoľko žaloba musí byť podaná tak v subjektívnej, ako aj objektívnej lehote, znamená existencia objektívnej lehoty v podstate to, že ak sa dotknutá osoba o zásahu dozvie až po uplynutí dvoch rokov od jeho vykonania, nemôže sa už domáhať ani určenia nezákonnosti zásahu v zmysle § 252 ods. 2 SSP. Sama existencia objektívnej lehoty však subjektívnu dvojmesačnú lehotu nijako neruší, nepredlžuje ani inak nemení.

20. Správny súd odvodil plynutie subjektívnej dvojmesačnej lehoty od momentu, kedy sa sťažovateľ dňa 10.11.2018 vo volebnej miestnosti v Komárne dozvedel, že má ku dňu 08.04.2018 vo všetkých

registroch zaznamenanú stratu slovenského štátneho občianstva a v dôsledku toho zrušený trvalý pobyt a je evidovaný ako cudzinec bez pobytu na území SR. V tejto súvislosti je potrebné prisvedčiť kasačnej námietke sťažovateľa, že tento v danom momente síce disponoval informáciou o vykonaní určitého evidenčného úkonu vo vzťahu k statusu jeho osoby, k danému okamihu však nemal žiadnu vedomosť o tom, kto je jeho pôvodcom, a teda kto a prečo stratu jeho slovenského štátneho občianstva v evidenčných systémoch vyznačil. Podľa názoru kasačného súdu možno predpokladať, že sťažovateľ v uvedenej forme a uvedeným spôsobom poskytnuté informácie zo dňa 10.11.2018 vôbec nemusel vyhodnotiť ako zásah orgánu verejnej správy do jeho práv či chránených záujmov a nemal ani dost informácií k tomu, aby vedel zvoliť náležitý prostriedok právnej ochrany.

21. K identifikácii žalovaného, ako aj objasneniu okolností výmazu jeho slovenského štátneho občianstva z registrov, smerovali až ďalšie úkony sťažovateľa (dopytovanie Mestského úradu v Komárne a Okresného úradu v Nitre, odbor všeobecnej vnútornej správy). Až na základe odpovedí relevantných orgánov vyplynulo, že stratu štátneho občianstva vyznačil v systémoch žalovaný 1/ na základe oznámenia od žalovaného 2/, ktoré malo charakter utajovanej skutočnosti. Je teda zrejmé, že až v tomto momente sťažovateľ nadobudol vedomosť o pôvodcovi tvrdeného zásahu a teda až od tohto momentu bol schopný identifikovať orgán verejnej správy, ktorý sa mal nezákonného zásahu dopustiť, a na základe toho podať správnu žalobu podľa § 252 a nasl. so všetkými jej podstatnými náležitosťami. Kasačný súd zohľadniac uvedené preto konštatuje, že ak krajský súd viazal začiatok plynutia subjektívnej lehoty na deň 10.11.2018 (deň konania komunálnych volieb), vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Kasačný súd dospel k jednoznačnému záveru, že ak sťažovateľ podal správnu žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy dňa 11.01.2019, subjektívnu dvojmesačnú lehotu na jej podanie možno za daných skutkových a časových okolností považovať za zachovanú.

22. Nakoľko právne posúdenie správneho súdu pod tlakom sťažnostných bodov neobstálo, a v jeho dôsledku došlo k nezákonnému odmietnutiu správnej žaloby, kasačný súd postupom podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie. Správny súd bude v ďalšom konaní viazaný právnym názorom kasačného súdu a jeho úlohou bude meritórne prejednať správnu žalobu sťažovateľa a na podklade žalobných bodov vyhodnotiť, či za zistených okolností došlo postupom žalovaných k vykonaniu nezákonného zásahu do jeho právneho postavenia alebo nie.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 prvá veta SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok n i e j e prípustný.